

Handläggare
Jonas Norberg
08-508 26 481

Till
Exploateringsnämnden
2024-09-26

Laglighetsprövning av exploateringsnämndens beslut 2024-06- 13 § 43, Projekt Bergholmsbacken. Utredning av alternativ och åtgärd för byggväg efter kommunfullmäktiges beslut 2022-12-19

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden beslutar följande.

1. Till förvaltningsrätten i Stockholm överlämnas yttrande i mål nr 12378-24 enligt exploateringskontorets förslag, bilaga 1.
2. Beslutet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Sverker Henriksson
Biträdande förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Exploateringsnämnden beslutade den 13 juni 2024 att godkänna utredningen av alternativ och åtgärder för byggväg efter kommunfullmäktiges beslut 2022-12-19 för exploateringsprojekt Bergholmsbacken i Bagarmossen. Beslutet har överklagats till Förvaltningsrätten i Stockholm av flera klaganden. Exploateringsnämnden har förelagts att yttra sig över

överklagandena. Exploateringsnämnden har erhållit anstånd med att inkomma med yttrande till den 30 september 2024.

Exploateringskontoret har i samråd med juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret upprättat ett förslag till yttrande.

Bakgrund

Exploateringsnämnden beslutade den 13 juni 2024, enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) med stöd av Svante Linusson (C), enligt följande:

- a) Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets förslag till beslut.
- b) Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets tjänsteutlåtande som redovisning av uppdrag i kommunfullmäktiges beslut den 19 december 2022 § 20, om projekt Bergholmsbacken.
- c) Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att inleda en utredning i syfte att inrätta ett naturreservat i Bagarmossenskogen för att säkerställa att den tillfälliga byggvägen inte permanentas och för att bibehålla stadens gröna infrastruktur.
- d) Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att genomföra kompensationsåtgärder som stärker kopplingen till Skogskyrkogården och skyddet av naturen nära byggarbetsplatsen och den tillfälliga byggvägen under byggtiden.
- e) Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att utreda hanteringen av dagvatten i syfte att möjliggöra att så stor volym som möjligt återförs till naturen inom Bagarmossenskogen för naturbaserad fördröjning och skydd av nuvarande biotoper innan avrinning till ledning söderort under och efter byggtiden.

- f) Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att genomföra förstärkta dialoger och informationsmöten med närboende, skolor och berörda innan och under byggprojektets gång.
- g) Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att säkerställa att den tillfälliga byggvägen enbart ska användas för projektet Bergholmsbacken och inte för andra projekt.
- h) Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

I Bagarmossen och Skarpnäck tar staden ett helhetsgrepp kring utvecklingen för att bygga bort segregation, stärka stadsdelarna och ta tillvara deras potential. Vi välkomnar detta projekt.

I området tillskapas ca 700 bostäder varav cirka 315 hyresrätter och 72 vård- och omsorgsbostäder. I bottenvåningarna längs stråket möjliggörs för kommersiella lokaler. Satsningar ska göras i allmän plats, bland annat får det befintliga gång- och cykelstråket mellan Bagarmossen och Skarpnäck en gen sträckning och ny utformning. Projektet bidrar till stadens övergripande bostadsmål och till åtagandet inom 2013 års stockholmsförhandling, vilket är positivt.

När överenskommelse om exploatering behandlades i kommunfullmäktige i december 2022 beslutade majoriteten att den tillfälliga byggväg som föreslogs genom Bagarmosseskogen och som oroat många närboende skulle utredas vidare. Beslutet blev därför att alternativa lösningar till föreslagen byggväg skulle utredas och redovisas till exploateringsnämnden. I utredningen skulle följande ingå:

- För- och nackdelar med andra möjliga, föreslagna eller utredda alternativ som exempelvis Sockenvägen eller Gamla Tyresövägen.
- Att trafiksäkerheten garanteras och att alla som vistas och rör sig i området har en säker och bra närmiljö även under byggtiden.
- En plan för hur

marken ska återställas efter byggtiden för att minska eventuella skador på naturvärden och med målsättningen att istället stärka natur- och rekreationsvärden.

- Minimerat intrång i naturmarken.
- Förtydligande om den föreslagna byggvägen ska användas även till andra projekt.

Vi välkomnar att exploateringskontoret gjort en grundlig utredning och presenterat ett reviderat och kraftigt bantat förslag med delvis ny dragning. Bland annat har en fördjupad barnkonsekvensanalys gjorts, bygglogistikutredningen uppdaterats och en utredning av påverkan på naturvärden och artskyddsbedömning av fåglar och fladdermöss genomförts. Det är bra att ett masslogistikcenter upprättas för att både minska antalet tunga masstransporter och minska koldioxidutsläppen. Det innebär att antalet transporter på stadens vägar ifrån projektet kan minska med upp till 94 procent. Sammantaget innebär det reviderade och bantade förslaget en omfattande minskning ner till i snitt ca 3 tunga transporter per timme under en arbetsdag.

Från utredningen framgår också att alternativet Sockenvägen inte är rimligt. Sockenvägen är redan idag en högt belastad väg där både trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall vittnar om vibrations- och sättningsproblematik. Orsaken är att Sockenvägen delvis är anlagd på lera utan förstärkning vilket medför vibrationsproblem för närliggande hus. Vibrationerna riskerar även att fortplanta sig i ledningsnätet då fordon kör över vägbrunnarna, vilket förvärras vid ökad tung trafik.

För oss är det avgörande att den tillfälliga byggvägen inte permanentas. Ett naturreservat i Bagarmossenskogen ska därför utredas i syfte att inrättas, för att säkerställa att den tillfälliga byggvägen inte permanentas och att för att bibehålla stadens gröna infrastruktur.

Vi vill också betona att i och med att projektet för närvarande inte planerar att uppföra den ursprungligen

tilltänkta skolbyggnaden ska ingen gata till skolan planeras.

Bagarmossensskogen är ett ESBO-kärnområde (ekologiskt särskilt betydelsefullt område) med mycket höga naturvärden och en stor biologisk mångfald. Skogen har en viktig roll i stadens gröna infrastruktur, inte minst för konnektiviteten mot naturmiljön i Skogskyrkogården samt Nacka naturreservat. Förutom de föreslagna kompensationsåtgärderna ska exploateringskontoret se över hantering av dagvatten i syfte att möjliggöra att så stor volym som möjligt återförs till naturen inom skogen för naturbaserad fördröjning och skydd av nuvarande biotoper innan avrinning till ledning söderort. Kontoret ska också se över möjliga åtgärder som stärker kopplingen till Skogskyrkogården för särskilt viktiga arter. Förslag på åtgärder ska också innefatta förstärkt skydd av naturen nära byggarbetsplatsen och den tillfälliga byggvägen under byggtiden. Kontoret ska också undersöka hur fladdermössen kan skyddas från bullerstörningar från masslogistikcentret samt hur lakvatten från sulfidbergen inte sprider gifter som kan påverka djur- och växtliv.

På lång sikt kan eventuellt Sockenvägen och Gamla Tyresövägen behöva rustas upp för att hantera transporter kopplade till stadens framtida utveckling. För att undvika att Skarpnäck även fortsättningsvis skulle bära merparten av de miljömässiga konsekvenserna av detta påbörjar staden redan nu en utredning för att få en uppfattning om omfattningen och kostnaden av upprustningen.

Exploateringskontoret ska också löpande genomföra dialoger och informationsmöten med lokalinvånare och berörda, exempelvis skolor och idrottsföreningar verksamma på sportfältet, innan och under projektets gång, bland annat för att samla in information kring rörelsemönster bland barn och unga för minimera påverkan på trafiksäkerhet under byggtiden.

Beslutet har därefter överklagats till förvaltningsrätten som förelagt exploateringsnämnden att inkomma med yttrande över överklagandena.

Merparten av klagandena har yrkat att beslutet ska upphävas. Vissa har även yrkat att förvaltningsrätten ska inhämta ett yttrande från Boverket. Klagandenas argumentation hänför sig i huvudsak till en föreslagen sträckning på en byggväg som omnämns i ärendet. Till stöd för sin talan har klagandena bland annat anfört att beslutet strider mot kommunallagen, miljöbalken och plan- och bygglagen.

Exploateringsnämnden bestrider samtliga av motparternas yrkanden och anser att överklagandena ska avslås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av exploateringskontoret. Samråd har skett med juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Exploateringskontorets synpunkter och förslag

Exploateringskontoret föreslår exploateringsnämnden att som svar på överklagandena överlämna av exploateringskontoret upprättat förslag till yttrande, bilaga 1, samt förklarar att protokollet i detta ärende omedelbart justeras. I huvudsak innebär yttrandet att exploateringskontoret anser att klagandena inte har anfört omständigheter som medför att det överklagade beslutet kan anses olagligt i något hänseende. Det saknas därför skäl att upphäva det av exploateringsnämnden antagna beslutet. Det yrkas därför att förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Slut

Bilagor

Exploateringskontorets yttrande för mål nr 12378-24 inkl. 7 bilagor.